

EDITORIAL

Baktason ang dalan sang daku nga pagsulong

Sa bilog nga tuig sang 2020, halos wala sang bugto ang gin-agan sang pumuluyong Pilipino nga sunud-sunod nga bunal kag pagpaantus bunga sang militarista kag kontra-pumuluyo nga sabat sang rehimeng Duterte sa pandemya nga Covid-19 kag sa sunud-sunod nga kalamidad. Gintalikdan sang garuk nga rehimen ang obligasyon sini nga sabton ang kinahanglanon sa ikaayong lawas kag palangabuhian sang pumuluyo. Ginpapanaog sini ang mga tikang nga mapiguson kag nagpalubha sa pag-antus kag kagulutmon.

Sa kahadlok nga may daku nga pagbangon sang banwa sa atubang sang krisis pareho sa nagakatabo sa iban nga pungsod, ginagamit ni Rodrigo Duterte ang pagpaniplang kag pagpamahug, sa isa ka bahin; kag pakusog kag armado nga pagpamigos sa pihak nga bahin. Sining nagtaliwan nga mga bulan, labi nga ginpasingki ang pagtapna sa masmidya kag kampanya nga *red-tagging* kag pagpalapta sang disimpormasyon, kabutigan kag mga basura nga pahayag.

Kadungan sini, gingamit ni Duterte ang pinakamadugay nga “lockdown” kag pag-istriktong sa pag-

hulag sang mga tawo, kag sarbeylans, pagpanghunong kag sunud-sunod nga pagpatay sa mga tumod nga mga pwersa nga rebolusyonaryo, lider masa kag mga aktibista. Pinakamalala, gindalasa ni Duterte ang bag-o nga layi sa terorismo nga nagpapanaog sang pasistang diktadurya nga wala nagadeklarar sang layi militar.

Pinakatuyo sa paggamit sang mga taktika nga ini sang saywar kag pagpamigos nga tay-ugon ang mga pungsodnon-demokratiko nga pwersa kag ang mga organisasyong masa, kag magin masako sila sa pagdepen- sa sa ila kinamatarung, kaluwasan kag kabuhi. Tuyo sini nga punggan

sila nga makahambal para ipautwas ang reklamo sang pumuluyo, piangon ang demokratiko nga kahublagang masa kag pungan nga maglapad ang mga demonstrasyon sa karsada.

Ginakutaw ni Duterte ang paminsaron sang pumuluyo agud lap- tahon ang ila atensyon sa salalakot nga halambalanon agud ipahilayo ang ila isip sa mga pangunahon kag gilayon nila nga problema nga bunga sang korapsyon, pagpatumbaya sa masa kag pagprayoridad sa interes sang pila.

Sining nagtaliwan nga mga bu- lan, napungan nga mag-igrab sa porma sang malaparan nga protesta sa madalom nga kaakig sang pumu- luyo sa mga kasal-anan, krimen kag pagpabaya sang rehimeng Duterte sa obligasyon sini sa banwa sa atu- bang sang pandemya. Lakip sa mga ini ang pagsapsap sang badyet sa serbisyo sa ikaayong lawas kag sa- bat sa kalamidad, kawad-on sang

libre kag masaligan nga testing sa Covid-19, kulang nga ayuda sa mga nadulaan sang trabaho kag kita sa kasyudaran kag sa mga mangunguma sa kaumhan, manubo nga sweldo sa mga nars kag indi pag-empleyo sang dugang nga nars sa mga pang-publiko nga ospital, pagprayoridad sang pagbakal sang helikopter, *fighter jet*, pribado nga jet ni Duterte kag iya mga heneral, bomba kag iban pa nga kagamitan panggera, pagpahanugot nga buhinan ang sweldo sang mga mamumugon, sa korapsyon sa pagbakal sang mga *personal protective equipment* kag kagamitan medikal, korapsyon sa Philhealth, paghatag sang pagpamuno sa pag-atubang sa pandemya sa mga heneral sa baylo nga sa mga duktor, sobra-sobra nga pagpangutang para sa negosyo nga imprastruktura sang pila ka oligarko, plano nga pagpapanaog sang dugang nga buhis kag wala-tuo pa nga mga tikang nga pabug-at kag paantus sa pumuluyo.

Base sa kaundan sang kontra-pumuluyo kag kontra-imol nga badyet sa 2021 nga nakatalana nga ipasar sa reaksyunaryo nga kongreso, magalala

pa ang paantus nga ginabatas sang pumuluyo. Magapadayon ang pagprayoridad sa militar kag sa mahigko nga gera batuk sa banwa, sa negosyo sang mga oligarko, sa korapsyon kag pagpabor sa mga suluguon kag mga tampad nga pulitiko, sa pagpreparar para sa eleksyon 2022; samtang padayon nga ginapabay-an ang pangabuhian, pangpubliko nga ikaayong lawas kag edukasyon.

Kinahanglan ibun-ag sang pumuluyong Pilipino ang malapad kag maigting nga hublag protesta sa mga maabot nga bulan batuk sa mga polisiya nga paantus kag pabug-at. Ang pagprotesta amo ang yabi para pungan nga mapatuman ang bag-o nga mga buhis kag iban pa nga polisiya kag tikang nga labi nga magapagsadsad sa pangabuhian sang masa.

Dapat labi nga pabaskugon sang mga pungsodnon-demokratikong pwersa ang hilikuton sa pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa malapad nga masa sang mga mamumugon, mangunguma, pamatan-on, mamumugon sa ikaayong lawas, mga wala sang trabaho, propesyunal kag iban pa nga sektor nga ginabunalan sang krisis sa ekonomya kag

pangabuhian.

Samtang ginasagang ang pasista nga pagpang-atake sang rehimeng Duterte, dapat hugot nga uyatan ang mga mainit nga isyu sang pumuluyo. Tinguhaon nga tukuron ang paghiliusa sang bilog nga banwa sa isa ka maathag kag simple nga tangkas sang mga gilayon nga demanda sa atubang sang pandemya, kalamidad kag krisis sa ekonomya. Ibuyag-yag ang kontra-pumuluyo kag kontra-imol nga rehimeng US-Duterte kag ang naganaknak nga kagarukan sang nagaharing sistema.

Dapat todo-todo nga magpropaganda gamit ang mga porma nga direkta nga nagalab-ot sa masa samtang nagapakasanyog sa pagkontra sa disimpormasyon sa masmidya kag *social media*. Dapat pila ka beses nga palaparon kag pabaskugon ang mga organisasyong masa agud hatagan-kusog ang masa nga ihayag ang ila mga reklamo kag demanda.

Dapat tun-an, tasahon, sumahon kag pangibabawan ang nangin mga kalakasan kag kahuyangan sa pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa ginatos ka libo o minilyon nga pumuluyo sa tunga sang pandemya kag kalamidad kag sa atubang sang wala-pili nga pasistang pagpamigos kag brutalidad sang tiraniko nga rehimen.

Sa basehan sang pagtatar sa mga hilikuton sa nagligad nga tuig kag pagtanya sa subong nga kusog, dapat iplatar ang mga hilikuton kag planuhan ang masunod nga mga tikang sa pagsulod sang tuig. Dapat magserbi ang mga ini sa pag-angkon sang katuyuan nga hugpungon ang malapad nga pumuluyo kag ibun-ag ang malapad nga daku nga balod sang protesta kag mga paghimakas para isulong ang interes sang masa.

Dapat palig-unon ang paghiliusa kag determinasyon sang tanan nga pwersa nga pungsodnon-demokratiko nga pas-anon ang mga mabudlay nga katungdanan sa pihak sang pamahog nga pagpamigos kag mga pag-istriktong sa tabon sang pandemya.

Sa sulod sang pila ka semana, pagadumdumon sang Partido ang ika-52 anibersaryo sini. Ginakalang-

Kaundan

Editorial: Baktason ang dalan sang daku nga pagsulong	1
Pagtaas sg mga presyo	3
2020: Nagasinampaw nga mga kalamidad	4
Mga protesta sg banwa	5
Pasabton si Duterte!	5
Berdugo nga suladado kg pulis, gin-ambus	5
Atake batuk sa mga konsultant sg NDF	6
Bangkay sg hangaway, ginhimo nga tropeyo	6
Iloy, gin-akusar nga myembro sg BHB	7
Wala sg maayo nga plano sa bakuna	7
Sa malip-ot nga pulong	8
Paglambuwas sg Cuba sa pandemya	9
250 milyon nagprotesta sa India	10
Protesta sa Guatemala	
kontra neoliberalismo	10
Protesta sa France batuk sa pasismo	10

Ang *Ang Bayan* ay ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas

kagan sang malapad nga masa kag sang ila mga rebolusyonaryong pwersa ang okasyon nga ini agud

saulugon ang mga naagum sa nag-taliwan nga tuig, tasahon ang ila ku-sog kag iplastar ang mga tulungdan

para malab-ot ang dugang pa nga mga rebolusyonaryo nga kadalag-an sa 2021. AB

Maluya ang baligya pero nagataas ang mga presyo

Sang Hunyo, ginsiling sang Bangko Sentral sang Pilipinas (BSP) nga mapabilin sang pungsod nga manubo ang pangkabilugan nga porsyento sang implasyon bangud manubo ang demand (o ang kadamuon sang gusto nga magbakal) para sa mga produkto sa idalom sang pandemya. Liw-as diri, tatlo ka beses na nga nagtimbuok ang implasyon subong nga tuig (Hulyo, Oktubre kag Nobyembre). Sa pinakaulihi nga datos, naglab-ot na sa 3.3% ang porsyento sang implasyon. Pinakadaku ang gintaas sang mga presyo sang produkto nga pagkaon.

Sa aktwal, nagnubo ang lebel sang gastos (o konsumo) sang mga pamilya nga Pilipino sa una nga kahigayunan sa nagligad nga duha ka dekada. Nagnubo sang 13% sa ikaduha nga kwarto kag 7% sa ikatlo nga kwarto sang tuig ang pangkabilugan nga gastos sang mga Pilipino kumparar sa pareho nga panahon sang 2019. Ang pagnubo sang demand bunga pangunahon sang pagsadsad kag wala pa nabawi nga kita umpisa nga ginpatuman ang malawigan nga lockdown.

Umpisa Marso tubtob Oktubre subong nga tuig (duha ka kwarto), nag-usmod ang gastos sa edukasyon kag personal nga mga produkto kag serbisyo nga ginapun-an ang kadam-an sang impormal nga ekonomya. Daku man ang pagnubo sang gasto sa alak kag sigarilyo, panapton, gamit sa balay, kalingawan kag pagkaon sa gwa sang balay (restoran kag hotel). Pinakadaku ang buhin sa gasto sa transportasyon (nagnubo sang 62% sa ikaduha nga kwarto kag 21% sa ikatlo). Sa tunga sang pandemya, nagbagsak pa ang gingasto sang mga pamilya para sa ikaayong lawas (-9%) sa pihak sang kinahanglanon sa sanitasyon, testing kag pagpabaskog sang resistensya.

Ara sa abereyds nga 6% ang gintaas sang gastos sa pagkaon sa sulod sang balay, pareho lang sa pagtaas sa nagligad nga mga tuig, sa pihak sang mga pagkautod sang suplay, mga bugso nga pagtaas sang presyo kag pagbuhin sa konsumo sang

pagkaon sa gwa sang balay (restoran kag take out).

Gamay lang ang gintaas sang gasto sa komunikasyon (1%) sa pihak sang pagpatuman sang mga online class kag mga areglo nga work-from-home. Mas daku pa ang gintaas sang gasto diri sang mga Pilipino sa pareho nga panahon sang 2018-2019 (3.3%).

Nagtaas pa gihapon ang gasto para sa renta sa balay kag balayran sa mga pangpubliko nga yutilidad (kuryente, tubig kag iban pa) sang 7% sa pihak sang mga pangako sang mga pribadong kumpanya nga indi anay magsukot.

Sa pihak nga bahin, nagnubo ang konsumo sang Pilipinas sa ginimport nga bugas sang tubtob 13.3% kumparar sa 2019, suno sa isa ka report sang agrikultural nga ahensya sa US (Global Agricultural Information Network). Ini bisan ginpahanugutan sang gubyerno ang importasyon sang tubtob 3.73 milyon nga metriko-tonelada (MT) nga bugas halin Enero tubtob Agosto (mas daku sang 43% kumparar sa pareho nga panahon sang 2019). Ara sa 1.64 milyon MT lang ang aktwal nga nag-abot sa pungsod du-

lot sang pag-istrikto sang mga nag-eksport sang bugas sa panahon sang pandemya.

Nagnubo man ang konsumo sang Pilipinas sa karne sang baka sang 21%. Base sa nangin padron sa nagligad nga mga bulan, ginatantya nga nagnubo man sang 20% ang produksyon sang karneng baboy (dulot man sang African Swine Fever) kag 15% sa produksyon sang manok. Nagnubo man ang konsumo sang gatas nga 99% ginainport sang pungsod.

Suno sa sarbey nga ginhimo sang BSP sang Septyembre, tuman ka kulang gihapon ang kita sang mga pamilya sa pihak sang pagbukas sa ekonomya sang Hulyo. Nasipot na ang mga natipon sang kadam-an sang pumuluyo. Suno sa institusyon, mas nagnubo pa ang numero sang mga pamilya nga may ikasarang magsupot, halin 37.8% sang Enero-Marso, pakadto sa 24.7% sa ikatlo nga kwarto sang tuig.

Suno sa mga estadistika mismo sang estado, permanente ang pagtaas sang mga presyo sang pagkaon labi na pagkatapos ipatuman ang la-yi nga TRAIN sang 2018.

Umpisa 2016 tubtob 2019, nagtaas ang presyo sang mga utanon pareho sang ampalaya, talong, kalabasa, kamatis, karot, sitaw kag patatas. Nagtaas man ang presyo sang isda pareho sang bangros, galunggong (₱34) kag tilapia (₱10).

Liw-as sa ginapabugal nga pagnubo sang presyo sang bugas dulot sang Rice Importation Liberalization Law, nagtaas pa sang gamay ang abereyds nga presyo sang bugas halin ₱41.72 kada kilo sang 2016 pakadto sa ₱42.73 sa 2019. Ara sa ₱45/kilo ini sang 2020 sa pihak sang todo nga importasyon halin sa Vietnam kag Thailand kag sige-sige nga pagsadsad sang presyo sang lokal nga palay tubtob ₱7-₱12 kada kilo. AB

SEPTYEMBRE 2020 - DISYEMBRE 5, 2020

PAGTAAS SG PRESYO SG BALAKLON KADA KILO

 BANGUS P20
 GALUNGGONG P80

 P30
tubtob **P150**
abereyds nga gintaas sg presyo sg mga utanon

 KARNENG BAKA

SEP 2020 | P322
DEC 2020 | P380

 KARNENG BABOY
SEP 2020 | P224
DEC 2020 | P320

2020: Nagasinampaw nga mga kalamidad

Pila ka tuig antes pa man magsulod ang 2020, nalakip na ang Pilipinas sa mga nagapanguna sa nagkalainlain nga listahan sang mga pungsod nga bulnerable sa mga epekto sang *climate change*. Daan na nga ginaatubang sang pungsod ang peligro sang mga natural nga kalamidad bangud sa lokasyon sini. Pero mas nangin malala ang kahalitan sang mga ini sa pumuluyo bangud sa mala-delubyo nga mga pagpaantus sang mga nagahari sa pungsod.

Kinaandan nga nagasulod sa teritoryo sang Pilipinas ang 19-20 bagyo kada tuig, kon sa diin anum tubtob siyam ang nagaigo sa kadutaan. Ini bangud nagaatubang ang pungsod sa Pacific Ocean kon sa diin nagaporma ang 60% sang mga bagyo.

Pero bangud sa pagbag-o sang klima, lima ka beses na nga mas masunson ang natural nga mga kalamidad nga nagaigo sa pungsod subong kumparar sang 1980, kag mas mabaskog man ang mga ini. Lakip sa pinakamabaskog nga bagyo nga nagbunal sa pungsod sining nagtaliwan nga dekada amo ang Sendong (2011), Pablo (2012), Yolanda (2013), Glenda (2014) kag Ompong (2018). Masobra ₱216 bilyon ang tingub nga kantidad sang halit sang mga ini, kag naglab-ot sa 13,000 ang napatay.

Sining Oktubre tubtob Nobyembre lang, apat nga mga mabaskog nga bagyo ang sunud-sunod nga nagbunal sa pungsod, nag-utas sang indi magnubo sa 115 kabuhi kag sa konserbatibo nga pagtanya nagbilin sang masobra ₱45 bilyon nga halit. Lakip diri ang bagyo Rolly, nga amo ang pinakamabaskog nga bagyo sa bilog nga kalibutan subong nga tuig. Katuwang man sang nagtaliwan nga tuig ang mga grabe nga pagbaha nga ulihi nga naagyan sang 2009, kag ang pagtip-hag sang duta.

Nagainit ang kalibutan

Gin-anunsyo sining ulihi nga kwarto sang tuig ang pagsulod sang panahon sang La Niña pagkaligad sang halos isa ka dekada. Bangud

sa indi kinaandan nga pag-init sang Pacific Ocean, ginalauman nga magasunson kag magabaskog ang mahimo nga mga bagyo. Mas daku man ang ginalauman nga bolyum sang mga pag-ulan nga posible magadulot sang mga *flashflood*, *landslide*, kag pag-awas sang mga dam kag suba.

Ginatudlo nga kabangdanan sa madasig nga pagbag-o sang klima sang kalibutan ang pagbuhi sang *greenhouse gas*. Ang mga gas nga ini (pangunahon *carbon dioxide*) nagatambak sa atmospera kag naghunong sa init sang kalibutan, gani nagataas ang temperatura sang kalibutan bunga sang pagkasamad sang daan nga balanse sang klima.

Lakip ang 2020 sa tatlo ka pinakamainit nga tuig sa kasaysayan. Kon indi pagpanubon sang 6% ang produksyon sang langis, gas kag karbon kada tuig, mahimo ini nga magtuga sang grabe nga kahalitan. Ang mga nasambit nga industriya ang pinakadaku nga nagakontribuytar sa pagpait sang temperatura sang kalibutan. Nagapanguna diri ang mga pungsod nga sentro sang kapitalismo—ang China, US, kag EU.

Sa Pilipinas, nagapanguna sa pagbuhi sang mga gas nga ini amo ang mga planta sang kuryente nga ginapadalagan sang karbon. Sining

Oktubre lang, 22 pa nga bag-o nga planta ang gintugutan nga magtukod bilang dugang sa subong nga nagaopereyt nga 28. Ginpasubasta man ang mga deposito sang karbon sa Zamboanga Sibugay. Isa man ka kabangdanan sang pagbuhi sang *greenhouse gas* ang malaparan nga pagkalbo kag pagmina sang mga kagulangan.

Pandemya, epidemya kag iban pa nga mga kalamidad

Samtang, ang Covid-19 nga una nga nalista sa pungsod sang Marso naglab-ot na sa masobra 400 libo ang nalatnan. Masobra 8,500 na ang napatay sa mga nagbalatian.

Pagsulod pa lang sang tuig naglupok ang bulkan Taal sa Batangas nga gilayon nagpabakwit sa masobra 168,000 residente. Nagdulot man sang masobra ₱4.3 bilyon nga kahalitan ang amo nga kalamidad.

Nagdamo kag nagsunson man ang mga paglinog, nga sadto nagalab-ot lang sa siyam tubtob 18 nga nagkalainlain ang kabaskog. Halin sa abereyds nga 2.2 kada adlaw sang 2011, nagdamo ang mga ini padulong sa abereyds nga 35 kada adlaw subong nga tuig. Kon sadtong 2011 lima ka linog lang ang may kabaskog nga *magnitude* 6, subong nagalab-ot na ini sa walo.

Bangud sa mga pagbaha, nagdamo man ang mga kaso sang nagbalatian sang *leptospirosis*. Sa sulod lang sang tatlo ka semana halin Nobyembre 12, naglab-ot sang 89 ang kaso sang sakit sa isa ka ospital lang. Masobra katunga ini sa nalista halin Enero nga 163.

Sang Pebrero, naglapta ang pandemya nga African Swine Fever sa mga baboy kag padayon pa gihapon nga nagalapta sa nagkalainlain nga prubinsya. Masobra lima ka libo na ang nalista nga kaso sang sakit sa mga baboy.

NTF-ELCAC, bungkagon!

Nagprotesta ang 100 aktibista sa Quezon City sang Disyembre 4 para **ipanawagan ang pagbungkag sang NTF-ELCAC kag paghatag sang pondo sini sa pumuluyo**. Indi lang ginagamit ang pondo sini para sa *red-tagging*, ginahimo man ini nga bulugasan sang mga heneral kag anti-komunista nga propagandista sang rehimen. Sa baylo, gamiton na lang ang pondo para sa ayuda, pangbakal sang bakuna o indi gani subsidyo sa mga estudyante nga nabudlayan sa *online at blended learning*.

CBA sang mga mamumugon sang Nexperia, madinalag-on

Madinalag-on nga naduso sang mga mamumugon sang Nexperia ang malahalón nga CBA batuk sa kumpanya. Lakip sa benepisyó nga ila napadaog amo ang paghatag sang kompensasyon o retroactive pay sang Nexperia para sa **anum ka bulan nga wala sang operasyon bangud sa lockdown kag dugang nga sweldo kada tuig umpisa 2021**.

Yabi sa ila kadalag-an ang serye sang mga paghulag sang mga mamumugon, lakip na diri ang *silent protest* nga ginhimo sang Nobyembre 24 agud iduso ang pangabuhi-an kag ikaayong lawas sa tunga sang pandemya.

Misa sang pagpasalamat kag paghiliusa, ginhiwat

Nagtigayon sang misa sang pagpasalamat kag paghiliusa ang mga residente sang Barangay IVC, Marikina sang Disyembre 5 bilang pagkilala sa mga organisasyon nga nagbulig sa ila sa panahon sang kalamidad kag **agud ipahayag ang pagpamatuk sa mga proyekto nga kontra-kapalibutan**. Antes sini, may paghulag man para sa gilayon nga ayuda ang mga residente nga apektado sang bagyo Rolly sa Freedom Park, Marikina sang Nobyembre 21 kag 25. Ginatantya nga naglab-ot sa ₱30 bilyon ang mga naguba nga propyedad kag pangabuhian sa syudad pa lang.

Ika-157 Adlaw ni Bonifacio:

Pasabton si Duterte, ipakigbato ang pangabuhian!

Sa pagpanguna sang Kilusang Mayo Uno, nagprotesta ang masobra 6,000 katawo sa sulod sang University of the Philippines-Diliman, Quezon City sang Nobyembre 30. Dala nila ang panawagan para sa kaluwasan, trabaho kag kinamatarung.

Ginpamatukan nila ang naga-padayon nga *red-tagging* sang rehimen kag pagpatuman sang Anti-Terror Law nga ginagamit para piguson ang mga kritiko sini. Siling nila, gingamit sang mga upisyal militar ang pagpamati sa Senado sang Nobyembre 24 para magpalapta sang disimpormasyon kag kabutigan angut sa lehitimo nga mga demokratikong organisasyon kag kongresista.

Kaangut sa adlaw sang pagkatawo ni Andres Bonifacio, gindumdom man sang mga pamatan-on nga aktibista ang ika-22 anibersaryo sang Anakbayan. Nangako sila nga padayunon ang pagbato ni Bonifacio para sa pungsodhon nga demokrasya kag kahilwayan.

Sa Baguio City, nagtipon ang mga aktibista sa Malcom Square. Ginpamatukan nila ang paghatag sang lokal nga guberno sang kinamatarung sa SM Prime Holdings para aregluhon ang Baguio

City Market. Siling nila, ginbasura sang syudad ang rekomendasyon sang mga manugtinda batuk diri. Mabaskog man nila nga ginpamatukan ang *red-tagging* sang rehimen sa mga aktibista sa rehiyon.

Kadungan sini may programa man sa mga banwa sang Sta. Rosa, Cabuyao kag Calamba sa Laguna kag Plaza Miranda, Angeles City sa Pampanga. Sa Panay, nagprotesta man ang Kadamay sa Jaro, Iloilo samtang may programa man sa Kalibo, Aklan kag Roxas City, Capi. May paghulag man ang Bayan-Negros sa Bacolod City. May banggianay sa Mandaue City, Cebu kag Balanga, Bataan pagkatapos salakayon sang mga pulis ang mga raliyista. Sa Davao, may paghulag sa Bankerohan Public Market kag Freedom Park, Roxas Avenue sa pagpanguna sang Kilusang Mayo Uno-Southern Mindanao.

Gindungan man sa adlaw nga ini ang ika-56 anibersaryo sang Kabataang Makabayan. AB

Berdugo nga suldado kag pulis sa NEMR, gin-ambus

IGIN-AMBUS SANG BAGONG Hukbong Bayan (BHB)-Agusan del Norte ang nagaoperasyon nga yunit sang 29th IB sa mabukid nga bahin sang Barangay Bangonay, Jabonga, Agusan del Norte. Napatay sa inaway si Master Sergeant Aberto samtang napatay sa ospital ang isa pa ka upisyal.

Nagahimo sang nakapokus nga operasyon militar ang 29th IB sa amo nga barangay halin pa Nobyembre 12. Ginreklamo sang mga residente ang pagpamahug kag pagpanggamo sang mga suldado sa lugar.

Gin-ambus sang isa ka yunit sang BHB-Surigao del Norte ang naga-patrulya nga salakyan sang Philippine National Police (PNP)-Sison sa Barangay Mayag, Sison. Pilason ang isa ka pulis. Responsable ang PNP-Sison sa pagpatay sa negosyante kag amay sang isa ka Pulang hangaway ang si Josefino "Lalo" Calang sang Nobyembre 26.

Mga atake sang GRP sa mga konsultant sang NDF, wala untat

Mabaskog nga ginkundenar sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) ang wala untat nga pagpang-atake sang rehimeng US-Duterte sa mahigko nga gera sini batuk sa mga rebolusyonaryong pwersa kag pumuluyong Pilipino. Sining ulihi nga bahin sang Nobyembre sunud-sunod sini nga gin-atake ang lima ka konsultant sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) sa sugilanon pangkalinungan sa Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP). Lapas ang mga ini sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG) nga nagagarantiya sa ila seguridad.

Sang Nobyembre 25, mga alas-3 sa kaaganhon, ginsalakay sang mga pulis ang ginaestaran nga balay sa Angono, Rizal sang mag-asawa nga Eugenia Magpantay kag Agaton Topacio kag ginpatay sila nga wala sang ikasarang nga magbato. Pareho nga 69 anyos na ang magtiayon, may mga balatian pareho sang *diabetes* kag rayuma kag posible nagakatulog sa tition sang pagpatay. Sila anay mga upisyal sang Partido nga nagretiro sini lang bangud sa mga balatian.

Akig gid katama ang mga berdugo sa mag-asawa gani wala sila ginhatagan sang kahigayunan nga mabuhi pa. Bisan pa, indi sila malimtan sang mga ginapigos kag ginahimuslan nga masa, ilabi na sa Central

Luzon, bangud sa masobra apat ka dekada nga pag-alagad nila sa rebolusyonaryo nga hublag. Anay katapu sang Political Bureau sang Komite Sentral si Magpantay kag isa sa mga nagapanguna nga lider sang Partido nga naghanda kag nagtipon sa mga delegado para sa Ikaduha nga Kongreso sang Partido sang 2016. Si Topacio naman anay katapu sang National Operational Command sang Bagong Hukbong Bayan (BHB), kag anay sekretaryo sang Central Luzon Regional Party Committee.

Mabaskog man nga ginkundenar sang PKP ang indi matarung nga pag-sentensya sang korte sang Quezon City sang Nobyembre 27 sang tubtob buhi nga pagkabilanggo kanday Benito Tiamzon kag Wilma Austria. Base

ini sa himu-himo nga kaso sang *kidnapping* kag *illegal detention* batuk sa ila. Kaangut ini sa pag-aresto sang Bagong Hukbong Bayan-Southern Tagalog kanday Lt. Abraham Casis (subong retirado nga heneral na) kag lima nga iban pa nga suldado bilang *prisoner-of-war* (POW) sadto pa nga 1988. Ang pagdis-arma kag paghuhung sang mga tinawo militar bilang mga POW o mga bihag sang gera sang BHB lehitimo kag makatawo nga tikang sang pagpakig-away.

Samtang, gin-aresto ang anay konsultant sang NDFP nga si Alfredo Mapano samtang nagatrabaho sa Phividec sadto man nga Nobyembre 27 sa Tagoloan, Misamis Oriental. Masobra pito ka tuig nga nakakulong si Mapano kag nahilway lang sang 2016 agud mag-upod sa sugilanon pangkalinungan sa Norway. Nagpahuhway man si Mapano halin nga ginbagsak sang rehimeng Duterte ang sugilanon pangkalinungan kag nagatrabaho sa nasambit nga kumpanya. Ginkabalaka sang Philippine Ecumenical Peace Platform ang traydor nga pag-aresto kay Mapano nga nagpaidalom sa programa sang pagsurender kag “rekonsilyasyon” sang reaksyunaryo nga estado. **AB**

Bangkay sang hangaway, ginhimo nga tropeyo

Ginbastos sang Armed Forces of the Philippines (AFP) ang bangkay ni Jevilyn Cullamat, hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga napatay sa isa ka engkwentro sa Marihatag, Surigao del Sur sang Nobyembre 28. Ginpalapnag sang mga suldado sang 3rd Special Forces Battalion ang isa ka laragway sa midya kag *social media* kon sa diin nagahamyang ang iya nga bangkay nga daw tropeyo sang nagparitrato nga mga suldado sa likod sini.

Si Cullamat kamanghuran nga anak ni Bayan Muna Rep. Eufemia Cullamat. “Mahal ko ang anak ko nga nagmahal sa banwa. Ginapabugal ko siya. Baganihan siya sang mga Lumad kag sang bilog nga pungsod,” siling sang iya nga iloy.

Lapas sa internasyunal nga makatawo nga layi ang pagbastos sa bangkay kag pagpangbastos sa pamilya sang napatay. Ginagamit man ini para sa malisyoso nga *red-tag-*

ging sa Bayan Muna kag pagpamilit sang NTF-ELCAC nga sikwayon sini ang komunismo kag armadong paghimakas. Ginpanginwala ini sang Bayan Muna kag sa baylo ginpanawagan nga resolbahon ang mga ugat sang armado nga banggianay.

Indi na bag-o ang ini nga ginahimo sang AFP. Sang Mayo 13, ginbalandra sang 23rd IB sa tunga sang matawo nga komunidad sa Gingoog City ang mga lawas sang 10 ka Pu-

lang hangaway nga napatay sa pagpamomba sini. Ginpapila sang mga suldado ang mga residente kag ginpalantaw sa ila ang lasug-lasog nga mga bangkay.

Sa Davao del Sur sang Abril 2018 ginpatay sang militar si Jhun Mark Acto, 15 anyos, kag isa pa ka 16-anyos sa Barangay Manila de Bugabos, Butuan City sang Nobyembre 2019, ginkuhaan sang ritrato kag ginpagwa nga mga katapu sang BHB.

Puno gid ini sang mga pangbastos sa mga bangkay sang mga sibilyan kag hangaway nga ginpatay sang mga suldado ang mga *website* kag akawnt sa *social media* sang AFP. **AB**

Bag-ong nagbun-ag nga aktibista, 4 iban pa, gin-aresto kag gin-akusar nga katapu sang BHB

Gindakup ang aktibista nga si Amanda Lacaba Echanis kag iya isa ka bulan nga lapsag sa ginaestaran nga balay sa Barangay Carupian, Baggao, Cagayan sang Disyembre 2. Si Echanis katapu sang Amihan kag nagaorganisa sang mga kababainhan nga mangunguma.

Nakadetiner subong si Echanis sa Camp Adduro, Tuguegarao base sa himu-himo nga kaso nga *illegal possession of firearms and explosives*. Anak siya sang ginpatay nga konsultant sang National Democratic Front of the Philippines nga si Randall Echanis.

Suno sa Karapatan, may mga gin-bayaran ang National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) para mangin “saksi” batuk kay Echanis. Sa pareho nga barangay, kadungan nga ginhalughog ang balay ni Isabelo Adviento, tsirman sang Danggayan-Kilusang Magbubukid ng Pilipinas.

Gin-aresto man sang pulisya base sa himu-himo nga kaso nga rebelyon ang organisador sang unyon sa transportasyon nga si Jose Bernardino sa Sapang Maisac, Mexico, Pampanga sang Disyembre 4.

Kadungan sini, gin-aresto base sa kaso nga *illegal possession of firearms and explosives* si Marilou Tan sa San Roque, Tinambac, Camarines Sur. Pareho nga kaaganhon ginhimo ang mga operasyon.

Sa Albay, gin-aresto ang 72-anyos nga mangunguma nga si Ronaldo Ogama sa iya balay sa Barangay Batabat, Guinobatan sang Nobyembre 17. Gin-akusar siya nga katapu sang BHB.

Sa Kitaotao, Bukidnon, gin-aresto kag gintortur sang 16th IB ang 17-anyos nga mangunguma nga si Ruben Dano sang Nobyembre 19 sa Barangay Balangiga. Pagkatapos sini, gintortur sang 16th IB ang anum ka minorya nga mangunguma kag tigulang nga si Carlito Sordilla.

Sa Surigao del Norte, gin-aresto sang 29th IB si Datu Danilo Kalinawan sa Barangay Cawilan, Tubod sang Disyembre 2 sang kaaganhon. Wala pa siya makita sang pamilya

tubtob subong.

Apat ka babaye nga residente sang Maysapang, Barangay Ususan, Taguig City ang gin-aresto pagkatapos pungan ang pagpanghalughog sang armado nga mga maton sang R-II Builders sa lugar. Madugay na nga may pamahug ang kumpanya nga ide-molis ang nasambit nga komunidad.

Masaker sa South Cotabato. Duha ka Pulang hangaway nga wala sang ikasarang nga magbato ang ginpatay sang 5th SFB kag PNP sa Sityo Kibang, Barangay Ned, Lake Sebu sang Disyembre 2, alas-4:30 sang aga.

Ginkilala ang mga biktima nga sanday Romeo Libron (Ka Melvin), 60, kag Ka Sarge. Ginpatay man sang mga pasista ang tatlo ka sibilyan nga nagbisita sang adlaw nga ina, lakip ang asawa ni Ka Melvin.

Pagpatay. Ginluthang kag napatay ang purok lider nga si Ignacio Moraca Arevalo sang lokal nga pulis kag 29th IB sa Barangay Mat-i, Surigao City sang Nobyembre 25. Si Arevalo ang lider sang Nagkahiusang Gagmayng Minero.

Ginpatay man sang PNP-Sison si Josefino “Lalo” Calang, isa ka negosyante, mga alas-12 sang gab-i sang Nobyembre 26. Gin-akusar siya nga katapu sang milisyang bayan sang BHB.

Pagpamomba. Makapila ka beses nga gin-istraping kag tatlo ka beses nga ginkanyon sang AFP Northern Luzon Command ang Barangay Lawak Langka, Mangatarem, Pangasinan sang Nobyembre 24. Pila ka adlaw nga naparalisa ang pangabuhian sang mga residente bangud sini.

Naghulog man sang pito ka bomba kag nag-istraping ang 29th IB sa mga komunidad sa Santiago, Agusan del Norte sang Nobyembre 25. AB

Wala sang maayo nga plano para sa pagpabakuna

PERMI SA BIBIG NI RODRIGO Duterte ang paghulat sa bakuna bilang estratehiya para makaluwas sa pandemya nga Covid-19. Pahambog pirme sini nga plano nga pagabakunahan ang 75% tubtob 80% populasyon sa Pilipinas. Bisan pa, wala sang maayo nga plano sa pagbakal, pag-istak kag distribusyon para diri. Wala pa kuno sang pondo ang gubyerno kag ginasalig sini sa pribadong sektor ang pagbakal sang kinahanglanon nga dosis.

Umpisa Nobyembre, sunod sunod ang anunsyo sang “czar” sa bakuna nga si Gen. Carlito Galvez sa plano nga pagbakal sang Pilipinas sang mga bakuna halin sa mga daku nga kumpanya sang parmasyutika. Promisa niya pirme nga makalab-ot na sa Pilipinas ang bakuna sa una o indi gani sa ikaduha nga kwarto sang 2021.

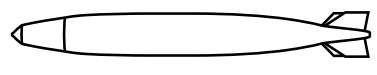
Paltik ang mga promisa nga ini bangud una, indi pa tapos ang testing sang kadam-an nga mga bakuna, kag ikaduha, limitado ang numero sang bakuna nga ginatigana sang mga daku nga kumpanya sa mga gamay nga pungsod pareho sang Pilipinas. Ang ginpirmahan pa lang ni Duterte sa subong amo ang pagpahanugot sa paggamit sang amo nga mga bakuna sa mga sitwasyon nga emerhensya (*emergency-use*) umpisa 2021.

Lakip sa mga ginapabugal sang rehimen nga plano sini nga magbakal sang 50 milyon nga dosis sang bakuna halin sa Sinovac (China) kag 2.6 milyon nga dosis halin sa AstraZeneca (UK). Nagapangayo pa lang sang permiso ang duha ka kumpanya nga maghimo sang testing sa pungsod. AB

11 TUIG

halin nga natabo ang
masaker sg
58 mamahayag sa
Maguindanao

sang **Nobyembre 23, 2009** pero
wala pa gihapon sang hustisya ang
ila pagkamatay. **Walo lang sa 48**
ginkasuhan
ang **ginpamatbatan sang korte.**

\$18 M

balor sang mga
armas kag
bomba nga
ginhatag sang
US sa AFP

sang Nobyembre. Ginalakipan ini
sang **100 TOW-2A misayl, 12**
Improved Target Acquisition
System kag **24 MK-82 nga**
bomba.

P33 B

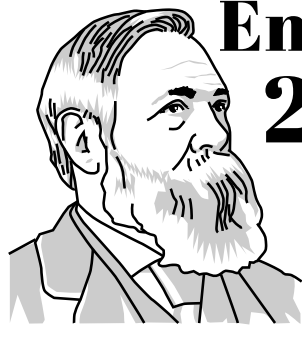
"nakatago"
nga pondo

sa
Philippine International
Trading Corporation kag
ginapatubuan sang
interes para **kurakuton**
sang **mga upisyal kag**
heneral ng AFP.

P66 B

sobra nga ginsukot
sang **Meralco** sa
mga **konsyumer**
sini

halin pa **2011** dulot
sang **sobrang pagdeklarar** sang
ginbakal nga elektrisidad halin
sa **kaugalingon sini nga mga**
planta sang enerhiya.

Engels 200

gindumdom
ang ika-200
kaadlawan ni
Friedrich
Engels sang
Nobyembre 28

katuwang ni Karl Marx sa pagpanalawsaw
kag pagsulat sang pinakaimportante nga
pagtulun-an sang kahublagaan komunista.

P88 BILYON

PNP bonus kag cashgift

VS.

P0

Hazard kag
special pay
sang mga
duktor kag nars

-54%

ang pagbagsak
sang **consumer confidence**

o kadamuon sang mga Pilipino nga nagasiling
indi sila maggasto sa masunod nga binulan
dulot sang kawad-on sang kasiguruhan
sa sweldo, kita kag trabaho.

20%

sang mga
mamumugon
ang nadulaan
sg trabaho sa pandemya

ang indi na makasulod sa iban nga trabaho, suno sa World
Bank. Isa sa kada apat nga Pilipino (o 25%) ang naghambal
nga wala pa gihapon sila sang trabaho sang Agosto.

Paglambuwas sang Cuba sa pandemya

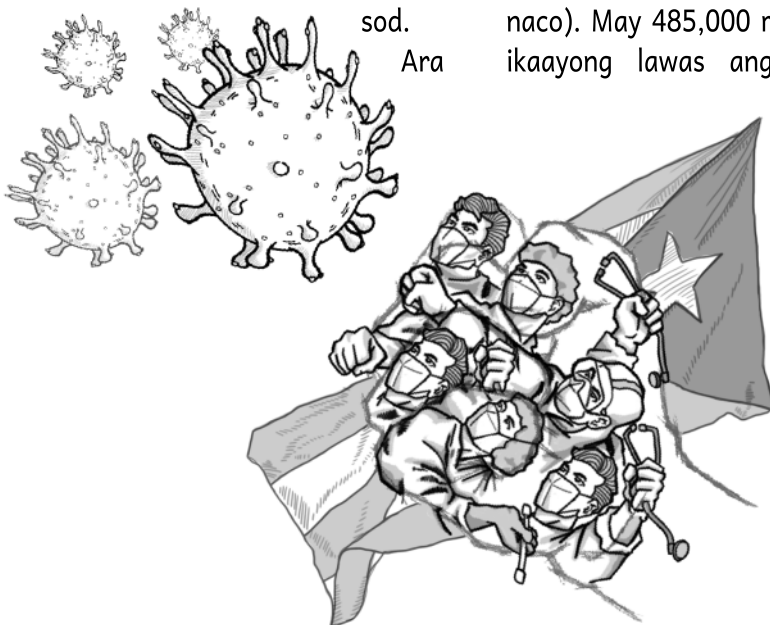
Una sa duha ka serye nga artikulo angut sa tumalagsahon nga sabat sang estado kag pumuluyo sang Cuba sa pandemya nga Covid-19.

Yabi sa kadalag-an sang Cuba sa pag-atubang sang pandemya nga Covid-19 ang pungsodnon nga sistema sa ikaayong lawas sini nga wala sang bayad, para sa tanan, lab-ot ang 100% sang populasyon, nakabase sa primarya nga pag-atipan sa ikaayong lawas kag ginapadalagan sang de kalidad nga mga duktor kag nars pangkomunidad. Isa ang Cuba sa mga pungsod nga temprano nga nakalambuwas sa pandemya.

Temprano nga nahimo kag na-paundan ang pungsodnon nga plano sang Cuba batuk sa Covid-19. Enero pa lang, may pungsodnon nga estratehiya na ang pungsod nga nakadiseno para sa tanan nga ahensya sang gubyerno kag mga organisasyon pangkatilingban kag pangkomunidad. Gintukod sini ang Temporal National Group nga ginapamunuan sang Presidente sang pungsod nga si Miguel Diaz-Canel Bermudez. Adlaw-adlaw sini nga ginatasa ang pungsodnon nga sitwasyon kag nagapagwa sang maathag nga direktiba. Sa mga teritoryo, ginbuhi ang mga konseho sa depensa para ipatuman ang plano santo sa espisipiko nga kinaiya sang mga lokalidad. Gintukod ang Technical National Group, nga ginapamunuan sang sekretaryo sang Ministry of Public Health, para sa adlaw-adlaw nga implementasyon sang mga programa sini.

Paglikaw sa paglaton sang bayrus kag pag-atipan sa mga nalatnan sa lebel komunidad ang nangin pangkabilugan nga sabat sang pungsod.

Ara

sa unahan sini ang programa nga *family doctor* (mga duktor nga espesyalisado sa pagbantay sa ikaayong lawas sang mga indibidwal halin sa pagkabun-ag tubtob sa katigulangon) nga nakabase sa mga lokalidad. Ginasiuro sa lebel nga ini ang mga tikang para makalikaw sa bayrus, maatipan ang mga nalatnan kag mapatuman ang sige-sige nga sarbeylans sang mga sakit. Ang lokalizado nga sistema nga ini madasig nga nakasanto sa mga sitwasyon nga may hinali nga pagtaas sang numero sang mga nalatnan. May iksarang ini nga maghatag sang pag-atipan nga espesyalisado o lebel-ospital kon kinahanglanon bangud sa malapad nga latag sang mga klinik kag ospital kag sa mas mataas nga kahanasan sang mga duktor kag nars.

May siyam nga duktor para sa kada isa ka libo nga residente sa Cuba. Isa ini sa pinakamataas nga tantos sang numero sang duktor sa numero sang pasyente sa bilog nga kabilugan (masunod sa Qatar kag Monaco). May 485,000 mamumugon sa ikaayong lawas ang pungsod sa pangkabilugan. (Ang Pilipinas, sa pihak nga bahin, may isa ka duktor lang para sa 33,000 indibidwal.)

Ginsiguro sang Cuba nga makontrol ang

paglapta sang bayrus paagi sang aktibo nga pagpangita sang mga nalatnan, pagkadto sa kada balay sang 100% populasyon, kag paghatag sang espesyal nga atensyon sa mga bulnerable nga grupo. Ginahimo ang maid-id nga pagbantay sang 10,000 klinik sa lebel-komunidad, 449 klinik sa lebel-munisipalidad, 150 ospital kag 12 institusyon sa pagpanalawsaw. Ginpatuwang sang estado ang 28,000 estudyante sang mga unibersidad, ilabi na ang mga estudyante sang mga syensya medikal, para sa pagpamalay-balay. Sa paagi sini, temprano nga natumod ang mga lugar nga may impeksyon, kag nahamulag ang posible nga nalatnan nga mga residente, upod ang ila naupdan nga mga indibidwal.

Wala makalikaw ang Cuba sa pagpatuman sang mga kinahanglanon nga pag-istriktado. Isa diri ang temporaryo nga pagsira sang pungsod sa mga turista halin Abril 2 kag pagmandu sang pagsuksok sang *facemask* kag *social distancing*. Agosto na sang liwat buksan sang Cuba ang mga hulugpaan kag dulungkaan sini.

Ginpalapad sang Cuba ang iksarang sini sa testing sa tantos nga isa kada lima ka Cuban. Libre nga gin-inakop sang estado ang 115,000 indibidwal nga ginaspetsahan pa lang nga nalatnan kag ila nga naupdan sa mga gintukod nga *isolation facility*. Lima ka porsyento lang sa mga ini ang dalayon nga nalatnan sang bayrus. Tuman kadaku ang gingasto halin sa pungsodnon nga pondo pero wala ini ginabatyang sang estado. Suno pa sa presidente sang pungsod, isa ka “indi maayuan nga prinsipyo” sang estado ang pagkabig sa kada kabuhi sang pumuluyo sini bilang “pangunahon nga manggad” sang pungsod.

Ginpabaskog sang Cuba ang mga ospital. Ginsulod diri ang tanan nga nagpositibo kag ginsiguro ang iban pa nga kinahanglanon nga gamit pareho sang mga *ventilator*.

Nagtalana ang pungsod sang 20 ospital, 5,000 kama kag 447 para sa intensive care sa mga nalatnan sang bayrus.

Gintukod sang mga grupo sang mga eksperto kag syentista para maghimo sang siyentipiko nga pagtuon sa mga proseso klinikal kag magpauswag sang mga protokol kag pagpanalawsaw sang mga produkto kag bulong. Abante ang industriya sa parmasiyutika kag *biotechnology* sang pungsod kag may ikasarang ini sa pagpanalawsaw kag pagmanupaktura. Ang tanan nga ila napanalawsaw, testing kag imbestigasyon bukas nila nga ginapaambit sa kalibutan kag mabasa sang sin-o man sa mga publikasyon medikal. Kabaliskaran sini ang pag-unahay, pagtaguay kag pagkinawatay sang impormasyon sang mga imperyalista nga pungsod kag monopolyo nga kumpanya sa parmasiyutika.

Sang Oktubre, dalayon na nga ginbukas ang mga hulugpaan kag kadam-an nga lugar sa Cuba sa mga turista kag sin-o man nga gusto magbisita. (Una na ini nga ginbuksan sang Agosto pero temporaryo nga ginsira ang mayor nga hulugpaan, kadungan ang Havana nga kabisera sang pungsod, sang magtaas ang numero sang impeksyon sa ikaduha nga kahigayunan.) Sadtong Septyembre 1 pa nagbukas ang mga eskwelahan sa tanan nga lebel para padayunon ang nauntat nga pagtuon sang mga estudyante. Luwas sa Havana, madugay na nga nakabalik sa ordinaryo nga pagpangabuhi ang pumuluyo.

Sang Disyembre 2 nalista ang Cuba bilang ika-126 sa 185 pungsod nga pinakaapektado sang pandemya. Masobra 8,000 ang nalista sini nga nalatnan sa bayrus, kon sa diin 7,600 na ang nag-ayo kag 136 ang napatay. Halos 600 ang aktibo nga kaso, pero apat lang ang kritikal. Masobra isa ka milyon nga test ang gintigayon sa populasyon sini. **AB**

250 milyon, nagprotesta sa India kontra neoliberalismo

GINLUNSAR SANG nagkalainlain nga estado sang India sang Nobyembre 26 ang pinakadaku nga narekord nga pungsodnon nga welga sa kasaysayan sang kalibutan. Sa pihak sang mga restriksyon sang lockdown, nagwelga ang masobra 250 milyon nga pumuluyo sa pagpanguna sang 10 unyon sa pagtrabaho kag mga organisasyon sang mangunguma para pakamalauton ang mga neoliberal nga reporma nga ginpatuman ni Prime Minister Narendra Modi kahimbon ang imperyalismong US sa tunga sang pandemya. Ginbalabagan sang mga welgista ang mga riles sang tren kag ang pangunahon nga ruta sa transportasyon sang mga estado sang pungsod, kag gin-untat ang produksyon sa mga pabrika. Gintabo ang protesta sa pagdumdom sa Adlaw sang Konstitusyon sang India.

Lakip sa mga nagprotesta ang masobra 12 milyon nga mangunguma sa mga estado sa naaminhan nga bahin sang India nga nagmartsa padulong Delhi. Dala sang mga mangunguma ang masobra 96,000 traktora nga ila ginagamit sa pagpanguma. Upod sa nagmartsa ang 10,000 kababainhan nga halin pa lang sa distrito sang Punjab.

Pangunahon nga mga panawagan sang mga welgista ang pagbasura sa mga layi nga nagkakas sa pagtalana sang pungsodnon nga presyo sang mga produkto nga agrikultural, kag pribatisasyon sang mga empresa nga ginapanag-iyahan sang estado. Panawagan man nila ang pagpatuman sang mga programa para itib-ong ang interes sang mga mamumugon sa kaumhan kag pagpalapad sang ayuda para sa mga pumuluyo nga apektado sang pandemya nga Covid-19. Ginpirmahan sang malapad nga nagahiliugyon nga prente ang pito ka pinakabasehan nga demanda.

Ginabunalan subong sang grabe nga resesyon ang India dulot sang pandemya. Suno sa pinakaulihi nga report, nagtibusok ang *gross domestic product* (GDP) sini sang 24%, samtang ara sa 27% naman ang tantos sa disempleyo sang pungsod. **AB**

Protesta sa Guatemala kontra neoliberalismo

LINIBO NGA PUMULUYO ang nagprotesta sa Guatemala City, Guatemala sang Nobyembre 21 pagkatapos sang pagpasar sang Kongreso sa pungsodnon nga badyet. Para ipakita ang ila kaakig sa daku nga pagbuhin sa badyet sa ikaayong lawas kag edukasyon, ginsunog sang mga raliyista ang bahin sang bilding sang Kongreso. Nagdala man sila sang gilotina bilang simbolo sang ila pagpamatuk. Linibo man ang nagprotesta sa pila pa ka mga sentrong syudad kag banwa para ipanawagan ang pagbasura sa badyet kag paghalin sa pwesto sang korap nga mga upisyal sang gubyerno.

Ginpakamalaut nila ang pagprayoritisa ni Pres. Alejandro Giammattei sa pagplastar sang mga daku nga proyekto nga imprastruktura imbes nga iuna ang mga pangkatilingban kag pangabuhian nga serbisyo sa mga pumuluyo sa tunga sang pandemya nga Covid-19. Ginbayo man ang pungsod sining nagtaliwan nga mga bulan sang duha ka daku nga bagyo.

Protesta sa France batuk sa pasismo

MASOBRA 50,000 ANG nagtipon sa nagkalainlain nga sentrong syudad sang France sang Nobyembre 28 para pakamalauton ang mga mapiguson nga *security bill* nga ginratsada ni Pres. Emmanuel Macron. Ginadumilian sa nasambit nga hagna ang pagtrato o pagbidyo sa mga pulis kag paigtingon sini ang mga mekanismo sa paniktik sang estado sa pumuluyo. Isa ka semana antes sini, masobra 500,000 ang nagprotesta pagkatapos maglapta ang bidyo sang pagpangbakol sang tatlo ka pulis sa Itom nga musikero nga si Michel Zecler sa Paris. Nagapadayon ang mga protesta tubtob subong bisan pa nga nagpahayag na ang rehimeng Macron nga pagabawion sini ang amo nga hagna.